

Til alle pensjonskasser

VÅR REFERANSE
18/11524

DERES REFERANSE

DATO
09.11.2018

Gjennomføring av nytt kapitalkrav

Finansdepartementet fastsatte 8. juni 2018 nytt soliditetskrav for pensjonskasser ("forenklet solvenskapitalkrav") gjennom endringer i forskrift om pensjonsforetak. Det forenklete solvenskapitalkravet gjelder fra 1. januar 2019. Bestemmelsene fastsatt av Finansdepartementet dekker hovedkravene og de viktigste prinsippene. Det er videre gitt hjemler for Finanstilsynet til å fastsette utfyllende forskrift. Finanstilsynet fastsatte forskriften 9. november 2018.

I dette brevet gir Finanstilsynet overordnet informasjon om kravet og gjennomføringen. Finanstilsynet viser for øvrig til sitt høringsnotat av 15. september 2016, Finansdepartementets pressemelding av 8. juni 2018 og informasjon på Finanstilsynets nettsted.¹

1. Overordnet om det nye kapitalkravet

Det forenklete solvenskapitalkravet er basert på Finanstilsynets stresstest I som alle pensjonskasser har rapportert regelmessig til Finanstilsynet fra utgangen av 2012. De viktigste endringene fra gjeldende stresstest er at:

- Den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt hensyntas ved å redusere kapitalkravet (beregnet samlet tapspotensial) med 15 prosent.
- Nåverdi av fremtidig rentegaranti (tidsverdi) for alle porteføljer inkluderes ikke i beregningen av beste estimat av forsikringstekniske avsetninger. Dette gjelder også tidsverdien av overskuddsdelingsopsjonen for fripoliser.
- Fremtidige kapitalinnskudd kan medregnes i beregningen av beste estimat av forsikringstekniske avsetninger dersom:
 - innskuddene er knyttet til premiebetalende ordninger,
 - det foreligger avtale om regelmessige innskudd, og
 - det allerede er innbetalt kapital i henhold til avtalen.
- Avtaler eller garantier om kapitalinnskudd som ikke oppfyller vilkårene over kan, etter avkortning for motpartsrisiko, medregnes som supplerende kapital etter tillatelse fra Finanstilsynet. Regelverket på dette området følger regelverket for forsikringsforetak under Solvens II, og det må påregnes inntil 6 måneders saksbehandlingstid fra det foreligger en komplett søknad.
- Den risikofrie rentekurven, som skal benyttes for å beregne beste estimat av forsikringsforpliktelsene, skal være volatilitetsjustert. Rentekurven beregnes og publiseres månedlig av EIOPA.²

¹ Informasjon om kravet med bl.a. lenke til høringsnotatet og pressemeldingen legges ut under Nyheter på <https://www.finanstilsynet.no/>.

² Se <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance/solvency-ii-technical-information/risk-free-interest-rate-term-structures>.

- I det forenklete solvenskapitalkravet er det en overgangsbestemmelse for innfasing av effekten av overgang til realistisk verdi av forsikringstekniske avsetninger. Den ansvarlige kapitalen reduseres dersom realistisk verdi er høyere enn de bokførte avsetningene. Overgangsregelen reduserer effekten av denne justeringen i ansvarlig kapital ved å fase den gradvis inn frem til år 2032.

Kravet til risikoanalyser

Kravet om foretaksinterne risikoanalyser videreføres. Pensjonskasser skal jevnlig, og minst ved utgangen av hvert kvartal, analysere hvordan uvanlige markedsforhold vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. Dersom analysene gir grunn til å tro at pensjonskassens fremtidige finansielle stilling vil være utsatt, skal pensjonskassen vurdere å iverksette tiltak som reduserer risikoen eller øker bufferkapitalen.

Pensjonskassens system for risikostyring skal ha som premiss at det forenklete solvenskapitalkravet skal etterleves til enhver tid. Pensjonskassen bør i sin risikostyring også se hen til det forenklete solvenskapitalkravet uten bruk av overgangsregelen.

Krav ved svekket finansiell stilling

Pensjonskasser som ikke oppfyller det forenklete solvenskapitalkravet, eller mener det foreligger risiko for underoppfyllelse, skal straks underrette Finanstilsynet. Pensjonskassen skal fremlegge en plan for å rette på forholdet. Finanstilsynet kan gi pensjonskassen dispensasjon fra det forenklete solvenskapitalkravet i en avgrenset periode når dette er nødvendig for å gjenopprette solvens-situasjonen. Finanstilsynet vil legge til grunn samme praksis som ved brudd på solvensmargin-kravet (Solvens I) og det tidligere gjeldende kapitaldekningskravet.

Forberedelse til nytt kapitalkrav

Pensjonskassene bør vurdere sin finansielle stilling basert på det nye solvenskapitalkravet og om nødvendig gjennomføre tiltak slik at kravet kan etterleves fra 1. januar 2019.

Pensjonskasser med lav margin til det forenklete solvenskapitalkravet bør utarbeide en plan for oppbygging av en tilfredsstillende margin til kravet.

Det forventes at pensjonskasser som ikke oppfyller det forenklete solvenskapitalkravet uten bruk av overgangsregelen, utarbeider en plan/strategi for å oppfylle dette kravet på sikt.

2. Nærmere om rapporteringen til Finanstilsynet

Stresstestrapporeringen faller bort fra og med første kvartal 2019. Rapporteringsskjemaet for det forenklete solvenskapitalkravet er basert på skjemaet for stresstesten, men med nødvendige endringer. Skjemaet vil også vise solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen. Stresstest II skal ikke rapporteres. Rapporteringsfrekvens og tidsfrister fra stresstestrapporeringen videreføres. Finanstilsynet har publisert en foreløpig versjon av rapporteringsskjemaet og veiledningen til rapporteringen på sitt nettsted. I det publiserte regnearket er rentekurven og aksjeprisstresset per 30. september 2018 benyttet.

Pensjonskassene skal rapportere stresstesten med tall per 31. desember 2018 i et regneark som er tilpasset slik at det forenklete solvenskapitalkravet også fremgår. Finanstilsynet har publisert en foreløpig versjon av rapporteringsskjemaet som skal benyttes per 31. desember 2018 på sitt

nettsted. Finanstilsynet vil i begynnelsen av januar 2019 publisere en endelig versjon av skjemaet som skal benyttes basert på rentekurven og aksjeprisstresset per 31. desember 2018. Innsendingen av rapporteringen skal skje via Altinn på samme måte og med samme frister som før.

Solvensmarginkravet og den årlige rapporteringen av dette kravet videreføres uendret.

Nærmere om pensjonskassens ansvar for rapporteringen

Finanstilsynet vil understreke at pensjonskassen har ansvaret for rapporteringen selv om rapporteringen/beregningene er utkontraktert. Beregningsmetoder og forutsetningene som er lagt til grunn, skal dokumenteres. Metoder og forutsetninger skal fremgå i vedlegg i rapporteringsskjemaet. Endringer i beregningsmetoder og forutsetninger skal klart fremgå og begrunnes.

For Finanstilsynet

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Jan Hagen
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.